

Asia: VN/20245/2021

Lausuntopyyntö koskien hallituksen esitystä eduskunnalle julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Senaatti-kiinteistöt yhtyy lakiehdotuksesta johtuviin muiden hankintayksiköiden (kuten Hansel Oy, Helsingin kaupunki, Turun kaupunki, Espoon kaupunki, Sansia Oy jne.) esittämiin huoliin koskien hankintayksiköiden sekä toisaalta tarjoajatahojen hallinnollisen taakan tarpeettomasta kasvattamisesta. Esitysluonnoksen tavoitteet ovat kannatettavia, mutta lainsäädännön monimutkaistaminen ja hallinnollisen työn lisääminen eivät ole keinoina tarkoituksenmukaisia niiden edistämiseksi. Hankintayksikön näkökulmasta olisi hyödyllisempää edistää julkisten hankintojen ohjeistusta, koulutusta ja neuvontaa sekä parhaiden käytäntöjen jakamista.

Edelleen käytännön työhön ja tarjouksen tekemiseen vaikuttavissa muutossuunnitelmissa pitäisi erityisesti huomioida ja varmistaa digitalisoinnin käytettävyydeltään hyvätasoinen toteutus aikatauluineen, koska tämä on ehdottoman välttämätöntä silloin kun on tarve saada entistä enemmän aikaan samoilla henkilöresursseilla tai helpottaa tarjouksen ja hankintasopimuksen tekemistä.

Yleinen kokemus julkisia hankintoja toteuttavilla tahoilla on, että työkuorma on lisääntynyt aiemmasta uuden sääntelyn myötä. Edelleen havaintona on myös se, että jotkut potentiaaliset tarjoajat haluavat välttää työläiksi tai byrokraattisiksi koettuja julkisia hankintoja, jos ja kun muita mahdollisuuksia on tarjolla.

Senaatti-kiinteistöt yhtyy myös eri lausunnonantajien kannanottoihin koskien pykäläkohtaisia rakenteellisia sekä juridisia haasteita ja ongelmakohtia ja kannattaa niiden huomioimista jatkovalmistelussa.

KKV:n määräajan pidentämisestä

Useat hankintayksiköt ovat vastustaneet lausunnoissaan 141§:ssä ehdotettua huomattavaa pidennystä KKV:n määräaikaan, minkä kuluessa se voi tehdä esityksen markkinaoikeudelle seuraamuksista. Senaatti-kiinteistöjen näkemyksen mukaan lain valmistelussa tulisi analysoida aiheutuvia vaikutuksia riittävän laajasti kaikille toimijoille sekä huomioida myös vaihtoehtoiset potentiaalisesti vähemmän negatiivisia vaikutuksia aiheuttavat ratkaisut. Ainakin seuraavat näkökulmat olisi aiheellista huomioida lakiehdotuksen vaikutusarvioinnissa:

-Oikeusturvan ja oikeusvarmuuden näkökulmasta muutoksesta seuraavat haasteet eivät kohdistu pelkästään hankintayksiköihin vaan myös toimittajatahoihin. Määräajan piteneminen enimmillään 6 + 6 kuukaudesta 12 + 12 kuukauteen on todella suuri muutos. Tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa mikäli kyseiset ajat käytettäisiin täysimittaisesti ja hankinta päättyy markkinaoikeuteen, menisi käytännössä lähes 3 vuotta, ennen kuin asiassa saadaan MAO-tuomio ja tieto sopimuksen pysyvyydestä tai ennenaikaisesta päättämisestä. Toki tästäkin on mahdollista vielä hakea valituslupaa KHO:sta.

-Taloudellisesta näkökulmasta määräajan pidentämisellä ei ole huomattavia vaikutuksia pelkästään hankintayksikölle vaan myös toimittajataholle, koska mitä myöhemmässä vaiheessa saadaan päätös sopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä, voi tästä aiheutua vastaavasti suurempia vahinkoja kummallekin sopijapuolelle. Sopimuksen päättymisen myöhemmässä vaiheessa voi monesti tarkoittaa suurempia korjausliikkeitä tai esimerkiksi siihen mennessä tehdyn työn valumisen suurelta osin hukkaan tai, että toimittaja ei saakaan sopimuksen elinkaarelta odottamaansa sovittua liikevoittoa, kun ratkaisu, järjestelmä tms. ei koskaan valmistukaan tuotantoon. Tässä yhteydessä huomioida kannattaa myös se, että jos esimerkiksi hankintayksikön menettely lopulta tuomitaan hankintalain vastaiseksi, avautuu tästä toimittajalle lähtökohtaisesti mahdollisuus yksityisoikeudelliseen vahingonkorvauskanteeseen hankintayksikön sille lainvastaisella menettelyllään aiheuttamista vahingoista, jotka ovat potentiaalisesti kasvaneet todella huomattaviksi.

-Määräajan pidentämisestä aiheutuvia seurauksia tulisi lain valmistelutyössä analysoida myös varsinaisen valitusajan näkökulmasta. Nykyisessä laissa minkä tahansa alalla toimivan yrityksen varsinainen valitusaika suorahankinnasta on sama 6kk:tta kuin KKV:lläkin esityksensä tekemiseen. Kyseistä yritystahon valitusaikaa 147§:ssä ei olla nyt tässä yhteydessä muuttamassa. Edelleen nykyisen lain 139§:n mukaan kuka tahansa voi tehdä KKV:lle toimenpidepyynnön, jolloin esimerkiksi tällainen alalla toimiva yritys voisi saada sille nimenomaisesti tarkoitetun valitusaikansa jälkeenkin hankintamenettelyn toista kautta markkinaoikeuden käsiteltäväksi vielä pitkään. Tällaisen käytännössä kaksikanavaisen ja keskenään epäsuhtaisten valitusmahdollisuuksien tarkoituksenmukaisuutta ja toimivuutta olisi syytä miettiä hyvin tarkkaan.

Virkkala Tero
Senaatti-kiinteistöt